

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως... **512/2000**

Της Τριμελούς Επιτροπής του Γραφείου Νομικού Συμβούλου
Υπουργείου Γεωργίας (αρθ. 4,5 του Π.Δ. 282/1996 «Οργανισμός
του ΝΣΚ»).

Συνεδρίαση της 2ας Οκτωβρίου 2000

ΣΥΝΘΕΣΗ :Κων/νος Μπακάλης και Νικηφόρος Κανιούρας, Νομικοί
Σύμβουλοι ΝΣΚ, Ιωάννα Καραγιαννοπούλου Πάρεδρος ΝΣΚ.

Εισηγήτρια :Ιωάννα Καραγιαννοπούλου, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Ερώτημα :Υπ' αριθ. 1904/27-6-2000 έγγραφο της Δ/σης Δασών της
Γεν. Δ/σης Περιφέρειας Αττικής.

Περίληψη Ερωτήματος: Εάν είναι επιτρεπτή κατά νόμο η άρση της αναδασώσεως
σε δημόσια δασική έκταση που κηρύχθηκε αναδασωτέα
λόγω πυρκαϊάς, ως και η έγκριση επέμβασης επ' αυτής,
προκειμένου να κατασκευασθούν δρόμος κοινοτικός και
αγωγός ακαθάρτων υδάτων.

Επί του ως άνω ερωτήματος, δυνάμει του άρθρου 5 παρ.4 του π.δ.
282/96 η 3μελής Επιτροπή του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του
Υπουργείου Γεωργίας γνωμοδότησε, ως ακολούθως:

Ι. Η Δ/ση Δασών της Γεν. Δ/σης Περιφέρειας Αττικής, με το υπ' αριθ.1904/27-6- 2000 έγγραφό της, προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Γεωργίας ερωτά εάν είναι δυνατή, εν όψει των διατάξεων του Συντάγματος και του ν.998/79, η άρση της αναδασώσεως σε δημόσια έκταση (Πεντέλη), που κηρύχθηκε αναδασωτέα συνεπεία πυρκαϊάς, ως και η έγκριση επέμβασης επ' αυτής, προκειμένου να κατασκευασθούν δρόμος και αγωγός ακαθάρτων υδάτων.

Α. Στα άρθρα 24 παρ.1 και 117 παρ.3 του Σ. ορίζονται αντίστοιχα τα ακόλουθα: «Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους.....Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημοσίων δασών και των δασικών εκτάσεων εκτός αν προέχει για την Εθν. Οικονομία ή αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον» «Δημόσια ή ιδιωτικά δάση ή δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαϊά ή που με άλλο τρόπο αποψιλώθηκαν ή αποψιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό».

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις προκύπτει ότι η προστασία του δάσους και των δασικών εκτάσεων, εντασσόμενη εντός των πλαισίων της προστασίας του εν γένει περιβάλλοντος, ως θέμα μείζονος δημοσίου συμφέροντος, έχει ανατεθεί στο Κράτος το οποίο υποχρεούται να λαμβάνει κάθε προληπτικό ή κατασταλτικό μέτρο για την προστασία του κατά τα ειδικότερα οριζόμενα σε νόμο εκδιδόμενο κατ' επιταγήν του άρθ. 24 παρ.1 του Σ. Επίσης προκύπτει ότι απαγορεύεται οποιαδήποτε μεταβολή της μορφής

και του προορισμού των δασών, με εξαίρεση μόνον όσον αφορά τις δημόσιες δασικές εκτάσεις και τα δάση, εφ' όσον λόγοι δημοσίου συμφέροντος αφορώντες στην Εθνική Οικονομία επιβάλλουν την αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη χρήση των εκτάσεων. Επίσης προκύπτει ότι τα δάση ή οι δασικές εκτάσεις, δημόσιες ή ιδιωτικές που κατεστράφησαν, άνευ χρονικού περιορισμού, ή θα καταστραφούν μελλοντικά από πυρκαϊά ή άλλη αιτία, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέα.

Β'. Σε εκτέλεση του άρθ. 24 παρ.1 του Σ. εκδόθηκε ο ν. 998/79, στις διατάξεις του οποίου, όπως τροποποιηθείς ισχύει, ορίζονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα: «Άρθρο 3 παρ.4. Εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται και αι εκτάσεις εκείναι αι οποίαι κηρύσσονται ή έχουν ήδη κηρυχθεί δια πράξεως της αρμοδίας διοικητικής αρχής ως δασωτέαι ή αναδασωτέαι», «Άρθρο 37 παρ.1. Ως αναδάσωσης νοείται η αναδημιουργία της καθ' οιονδήποτε τρόπον καταστραφείσης ή σημαντικώς αραιωθείσης ή άλλως πως υποβαθμισθείσης δασικής βλαστήσεως, είτε δια της φυτεύσεως ή σποράς, είτε δια της διευκόλυνσεως της φυσικής αναγεννήσεως, προς δημιουργίαν δάσους ή δασικής εκτάσεως. παρ.2. Εν τη εννοία της αναδασώσεως περιλαμβάνεται και η το πρώτον ενεργουμένη δια σποράς ή φυτεύσεως δασικών φυτών δάσους ασκεπών εκτάσεων, αι οποίαι δεν έχουν ουδέ είχαν εις το παρελθόν τον χαρακτήρα δάσους ή δασικής εκτάσεως» «Άρθρο 38 παρ.1 Κηρύσσονται υποχρεωτικώς ως αναδασωτέα τα δάση και αι δασικαί εκτάσεις, ανεξαρτήτως της ειδικότερας κατηγορίας αυτών ή της θέσεως εις ην ευρίσκονται, εφ' όσον ταύτια κατιστρέφονται ή αποψιλούνται συνεπεία πυρκαϊάς ή παρανόμου υλοτομίας.....» «Άρθρο 42 παρ.1. Αι αναδασώσεις δημοσίων δασών ή δασικών εκτάσεων πραγματοποιούνται επί τη βάσει μελέτης καταρτιζομένης υπό της δασικής υπηρεσίας και καθορισούσης το είδος της δασικής βλαστήσεως, τας εργασίας φυτεύσεως ή άλλης ενεργείας δια την διευκόλυνσιν της αναγεννήσεως, ως και τα

απαραίτητα μέτρα δια την προστασίαν της αναδασώσεως (περιφράξεις, τοποθέτησις πινακίδων, ειδικαί απαγορεύσεις κ.λ.π.). παρ.2.» «Άρθρο 44 παρ.1. Η μη κατά νόμον έγκαιρος συντέλεσις αναγκαστικής απαλλοτριώσεως αφορώσης εις ιδιωτικήν έκτασιν, κηρυχθείσαν αναδασωτέαν και η οποία προ της σχετικής αποφάσεως δεν απετέλει δάσος συνεπάγεται την υποχρέωσιν της Διοικήσεως προς άρσιν της αναδασώσεως.....παρ.2. Επιτρέπεται δι' ομοίας ως άνω αποφάσεως η άρσις της αναδασώσεως δημοσίας εκτάσεως, η οποία δεν απετέλει δάσος ή δασικήν έκτασιν, εφ' όσον μετά την πάροδο πενταετίας από της κηρύξεως αυτής αποδεικνύεται το ανέφικτόν της πραγματοποιήσεως της αναδασώσεως. παρ.3. Εις πάσας τας λοιπάς περιπτώσεις η αναδάσωσις δύναται να αρθή μόνον κατά την διαδικασίαν και υπό τας προϋποθέσεις υφ' ας επιτρέπεται η μεταβολή του προορισμού δάσους κατά τα εις το ΣΤ' κεφάλαιον του παρόντος νόμου οριζόμενα» ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ' «Άρθρο 45 παρ.1. Στα δάση και τις δασικές εκτάσεις, περί των οποίων το άρθρο 117 παρ.3 του Συντάγματος ουδεμία επιτρέπεται επέμβαση προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος ή από άλλη διάταξη με εξαίρεση τα αναφερόμενα στις διατάξεις του άρθρου 59 του ν. 998/79, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 1734/1987 και των παρ.1 και 2 του άρθρου 58 του παρόντος και τα όλως απαραίτητα για την τεχνητή αναδάσωση και την προστασία της βλαστήσεως (η παρ.1 αντικαταστάθηκε, ως άνω, με το άρθ. 13 παρ.1 του ν. 1822/88)». «Άρθρο 58 παρ.1. Διά την εκτέλεσιν μεγάλων δημοσίων έργων, ως αεροδρομίων, τεχνικών λιμνών, φραγμάτων κλπ. είναι δυνατή η κατάληψις και εκχέρωσις ή κάλυψις δαών ή δασικών εκτάσεων, εάν περί της εκτελέσεως των έργων τούτων εις την συγκεκριμένην περιοχίν υφίσταται ειδικός νόμος και κατά τους όρους τούτου. Εις πάσαν άλλην περίπτωσιν δια την προς τους ως είρηται σκοπούς κατάληψιν και εκχέρσωσιν ή κάλυψιν δάσους ή δασικής εκτάσεως απαιτείται έγκρισις παρεχομένη υπό του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας και Περιβάλλοντος επί τη προτίσει του Υπουργού

Γεωργίας και ερειδομένη επί σχετικής μελέτης του αναλαβόντος ή έχοντος την πρωτοβουλίαν εκτελέσεως του έργου κρατικού φορέως, δικαιολογούσης την ανάγκην του έργου τούτου και την επιλογήν της συγκεκριμένης θέσεως. παρ.2. Για την εκτέλεση έργων υποδομής και εγκατάσταση των δικτύων ηλεκτρισμού και των δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου εντός των δασών ή δασικών εκτάσεων απαιτείται έγκριση του Υπουργού Γεωργίας..... παρ.3. Η εκτέλεση μικρών δημόσιων ή δημοτικών ή κοινοτικών έργων όπωςή εγκαταστάσεων έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, έργων συλλογής, αποθήκευσης και μεταφοράς υδάτωνγια αρδευτικούς σκοπούς και αντλιοστασίων εντός δάσους.....». «Άρθρο 59 παρ.1. Για την κατασκευή οχυρωματικών έργων επιτρέπεται ελεύθερα η χρήση δημοσίου δασικών εκτάσεων από τις δημόσιες στρατιωτικές αρχές.....».

– Από τις προαναφερόμενες διατάξεις προκύπτουν τα ακόλουθα: Ως αναδασωτέες κηρύσσονται τόσοι εκτάσεις οι οποίες προ της κηρύξεώς τους είχαν δασική μορφή και των οποίων η βλάστηση κατεστράφη εξ οιασδήποτε αιτίας, όσο και εκτάσεις οι οποίες πρόκειται ν' αποκτήσουν το πρώτον δασική μορφή μετά την κήρυξη της αναδασώσεως, δια σποράς ή φυτεύσεως δασικών φυτών. Οι αναδασωτέες εκτάσεις θεωρούνται κατά νόμον ως δάση και δασικές εκτάσεις και τυγχάνουν της αυτής με τις λοιπές δασικές εκτάσεις προστασίας, απαγορευομένης επ' αυτών πάσης επεμβάσεως, (πλην των άκρως απαραίτητων για την επίτευξη της αναδασώσεως), τεινούσης στην αλλαγή της μορφής τους. Η άρση της αναδασώσεως και η μεταβολή της μορφής τους, επιτρέπεται μόνο στις δημόσιες αναδασωτέες εκτάσεις και στις ρητώς και περιοριστικώς υπό του νόμου αναφερόμενες περιπτώσεις, οι οποίες είναι ολιγαριθμώτερες απ' ότι στις λοιπές δασικές εκτάσεις. Ειδικώτερα και υπό τις προϋποθέσεις των ως άνω διατάξεων επιτρέπεται επί εκτάσεως που προ της κηρύξεως της αναδασώσεως δεν είχαν δασική μορφή, καθώς και στις περιπτώσεις όπου η ανάγκη κατασκευής δημοσίων έργων μεγάλης σημασίας

για το εθνικό και το εν γένει γενικότερο συμφέρον της χώρας και των πολιτών της, επιβάλλουν την άρση της αναδασώσεως, αφ' ου προκύπτουν για το δημόσιο συμφέρον εκ της κατασκευής των έργων αγαθό, αντισταθμιζόμενο με το εκ της προστασίας του περιβάλλοντος προκύπτουν τοιούτο, υπερτερεί τούτου.

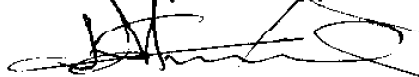
III. Εν προκειμένω, όπως τίθεται από την υπηρεσία, ζητείται η άρση της αναδασώσεως εκτάσεων καταστραφεισών από πυρκαϊές προκειμένου να κατασκευασθούν, αφ' ενός μεν οδός εφαπτομένη του εγκεκριμένου σχεδίου της Κοινότητος Πεντέλης προκειμένου να διευκολυνθεί η κυκλοφορία των διερχομένων εις την Κοινότητα οχημάτων, και αφετέρου αγωγός ακαθάρτων υδάτων της Κοινότητος.

Τα ως άνω έργα, όμως, δεν είναι από τα ρητώς και περιοριστικώς αναφερόμενα στις πιο πάνω διατάξεις νόμου, ώστε να δύναται να επιτραπεί η άρση της αναδασώσεως. Και τούτο, διότι η κατασκευή αφ' ενός μεν της συγκεκριμένης οδού, η οποία θα εξυπηρετήσει τοπικά καθαρώς συμφέροντα, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μεγάλο δημόσιο έργο γενικότερου ενδιαφέροντος, ούτε συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις της διατάξεως αυτής, όπως ειδική διάταξη προβλέπουσα την κατασκευή της κλπ., και αφ' ετέρου η κατασκευή του αγωγού είναι από τα έργα που αναφέρονται στην παρ.3 του άρθρου 58 του ν. 998/79, για τα οποία και απαγορεύεται η άρση της αναδασώσεως. Τέλος από το εν λόγω ερώτημα δεν προκύπτει ότι έχει επιτευχθεί ο σκοπός της κηρύξεως της αναδασώσεως, ήτοι έχει επιτευχθεί η αναγέννηση της καταστραφείσης δασικής βλαστήσεως, ώστε να δύναται να τύχουν εφαρμογής η υπ' αριθ.2171/94 απόφαση του ΣτΕ (Δ.Δ. 7,746) και η υπ' αριθ. 417/87 Γνωμ. του ΝΣΚ, σύμφωνα με τις οποίες, μετά την αποκατάσταση της δασικής βλαστήσεως είναι επιτρεπτή η άρση της αναδασώσεως υπό τις κατά νόμο προϋποθέσεις.

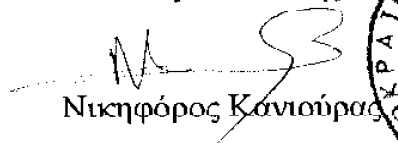

IV Κατόπιν των ανωτέρω στο προαναφερόμενο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι δεν είναι επιτρεπτή κατά νόμον η άρση της αναδασώσεως σε δημόσια δασική έκταση που κηρύχθηκε αναδασωτέα λόγω πυρκαϊάς, ως και η έγκριση επέμβασης επ αυτής, προκειμένου να κατασκευασθούν δρόμος κοινοτικός και αγωγός ακαθάρτων υδάτων.

Οι Νορμικοί Σύμβουλοι

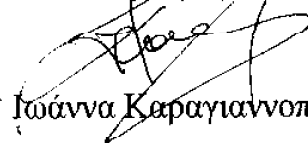

Κων/νος Μπακάλης

Νικηφόρος Κανιούρας

Η Πρόεδρος ΝΣΚ

Ιωάννα Καραγιαννοπούλου

